

ביום חמישי, השלישי לספטמבר, נכנסה פאולינה וייסמן לסופרמרקט שבמרכז רמת-יוסף בכתיים. בין היתר קנתה גם קופסת לקרדה בשמן, במחיר 1.30 ל"י. שעתים מאוחר יותר, כאשר הוציאה את קופסת הלקרדה מהמקרר, התפשט בחודר סירחון עז. אחד האורחים נטל את הלקרדה לבריקה. על קירותו המתרחקת משלב זה זאילן, מדווח כעת העולם הזה:

מיבצע ההתקשרות עם היצרן, יעקב קפלן, היה בלשי ממש. את מספר הטלפון שלו קיבלתי רק בהתערבותו של גן מנהל ה"סופרמרקט. מתברר שרק המזמין את ה"סחורה מהייצורן יודע את מספר הטלפון הפרטי שלו. הלה מתקשר עם אשתו של קפלן, וזו מעבירה את השדר הלאה. כששאל מר שילו סגן מנהל הסופרמרקט את מנהל מחלקת ההספקה כיצד מתקשרים עם קפלן השיב לו הלה כך: ראשית כל לא צריך להתקשר אליו, הוא בא באופן קבוע, כשאני צריך אותו באופן קבוע או אני מתקשר לאשתו. אשתו מודיעה לו מיד ואז הוא בא.

בתום פעולה בלשית זו קיבלתי את מיטת פר הטלפון שלו. אשתו ענתה לי, סירתית לה על הדגים ש"קניתי". היא חקרה מתי קניתי? האם היו במקרה? לבסוף הציעה לי לגשת לסופרמרקט שם יחליפו לי את ה"דגים". כאשר הזדהיתי כעיתונאי ביקשה את מיספר הטלפון תוך הבטחה שבעלה יתקשר מיד.

למחרת לפני שמונה בבוקר טלפן ה"טלפון". קפלן בכבודו ובעצמו היה על ה"קו". הוא ביקש להיגש. נגשנו כעבור שעה. הוא היה נרגש כאשר סירתית לו את אשר סירתית:

למה עלי? לכו ל"תנובה". כך התקשרתי גם אני עם ייצורן הלקרדה. "תראה, אני לא יכול להעמיד שומר ליד כל קופסה עם דגים", פתח קפלן ואמר. אם הקופסה רק נפתחת מעט, או נוזל קצת שמן ממנה החוצה, או הדגים כבר לא בסדר. אני מן הדיע לכל אחד שאם הקופסה לא בסדר, הוא יכול להחליף אותה. אני מוכר כ-200 קופסות אות לקרדה לשבוע בסופרמרקטים, ומקבל בחורה כעשר.

"אבל מדוע נתפסת ביני? ביקש לפתע לדעת. לי יש רק מפלד קטן. בעצם זה לא מיפעל. אני עובר למעט כל הזמן לבד. אף פועל לא מוכן לעבוד אצלי לא בשביל 30 לירות ליום. בא אלי פועל ילדות המורח, מסכן, יש לו אשה ושלושה ילדים. עבד שעתים — והלך הביתה. לא יכול לסבול את הריח. אני עובד לבד 10-12 שעות ביום. הלחץ והיו הרבה יהודים כמוני במדינת הזאת. אני בסך-הכל קונה לקרדה, זה, ה"תונת" אותה, ושם אותה בשמן. זה הכל. מה נתפסתם ביני מדוע לא נתפסתם בתנובה?"

השם אין לכם סיכויים, אותי אתם רוצים להרוס. אני לא אתן לכם. לכו אני עובד, תמיד אני יכול להסתמך על שתי הידיים שלי. היו לי הרבה קונים. עובדתי אותם אני לא יכול להספיק. אני עובד לבד כל קופסא... מפעלי שובדוק גם בסופרמרקט כל כמה זמן את הקופסאות אם הן סגורות. אף אחד לא עשה את זה.

"לא, אני לא אשם... אף אחד לא אשם... אני לא יכול להעמיד שומר ליד כל קופסא..."

שמן גורם חלודה. הבעתי את רצוני לבקר במפעל.

המפעל שוכן ברחוב ביתאלפא בתל-אביב. זהו איזור תעשייה מובהק. הענף השולט הוא ענף הממתק. מוסכים, מסגרות ומחסנים. מפעלי מזון אין בנמצא. המפעל עצמו הוא חדר לא גדול, וחשוך מאוד. ה"מקרר" — אנטיקה. שאלתי אם יש מדי טמפרטורה למקרר. "אין" ענה קפלן. "גם לא צריך, אני יודע כמה קור צריך".

העברתי יד על דלת המקרר. הא הפכה לשחורה ושמונונית. מספרים וסכנינים מלי אים תלודה. "זה מהשמן", הסביר קפלן. ו"אני דוחק האמנתי."

מדובר, הפוך. כיצד מסביר מנהל הסופרמרקט את הפרשה? ובכן מר אשר גיבש כלל לא ידע שיעקוב קפלן מי ש"משחק להם מוצרים שונים, בין היתר נקניק תוצרת דגים מבית החרושת "מיקי", (אגב) פועל בעצמו בצורה מדאגיה) ועוד בתי חרושת הוא גם יצרן של לקרדה. הוא למד

המודעה שכל המדינה צחקה ממנה

מתנת חג

הפועלים הוותיקים של ביח"ר "גרשין" לעוגיות רחוב עקיבא 20, בני-ברק מודים לבעל המפעל על בקבוק הפטל ב-1.20 שניתן כשי לחג

חיבה ויחסי הרעות השוררים כרחבי המדינה בין עובדים ומעבידים, הינם מן המפורסמות. שיא חדש בידיות אמת זו השיגה השבוע המאפייה גושן בבני-ברק. עובדיה הנרגשים נפעמו כל-כך ממתנת החג שהעניקו להם בעלי המאפייה, שלא יכלו להתאפק, השיבו להם מתנה בצורת מודעת-תודה שפירסמו ב"דיעות אחרונות". מתנת הפועלים הייתה אומנם יקרה פי שלוש ממתנת המעבידים, אבל לא הרי על הכסף בלבדו מסתכל האדם, כאשר הוא רוצה ל"הביע את חיבתו."

מודעה, שרבים בישראל גיחכו ל"מראה" ערב החג, נולדה בעקבות ה"חלטתם של בעלי מאפיית גושן, זאב פוקס

מעביר פוקס

המודעה זוהי המודעה הלגלגנית אשר פירסמו עובדי מ"אפיית גושן מבני-ברק ב"דיעות אחרונות".

המודעה

עובד ניסים ומתנה

לעניין את הציבור, ריב במקום כל-כך קטן כמו שלנו?"

לא שגם במקום קטן כשלנו יש לי פועלים תלונות רבות וגו מעבידים. ביניהן: כשהם יוצאים לקיוסק שממול ל"מאפייה לשתות משהו, או נכנסים לשיי

הראש-השנה

רוחם, עומד הבוס עם שעון ביד ורושם להם את הזמן שחלף. טוען יוסף "חמים" סגן י"ר ועד ה"עובדים במיפעל גושן": "פוקס נתן לנו את הפטל כדי להעניש אותנו על העובדה ש"אנחנו החלטנו להתארגן ולהצטרף להסתדרות. כשהפועלים הביעו רוגז על המתנה, אמר פוקס שאנחנו יכולים להחזיר לו אותה אם אנחנו לא רוצים אותה. אבל אף אחד לא החזיר. מאיש כזה, אומרים, מצוה לקחת אפילו ירוש".

אבל לא רק זה. פוקס ניסה גם לקנות את ליבם של חברי החוד, וחילק להם ב"נוסף לפטל, גם בקבוק יין, שעולה לירה. ישנם אנשים שצריכים להיזהר. הניביות שלהם עוד תהרוג אותם יום אחד.

החוד (לשעבת הפועלים יש ועד בן שלי-שה חברים, והוא המייצגם בפני העולם הגדול) פירסמו את מודעת התודה, במחיר 24 ל"י.

לא שהכריחה הכפולה — המתנה לעובדי המפעל שהסתכמה ב"8.40 ל"י, ומודעת התגובה — נולדה על רקע לא הומוריסטי כלל. מספר פוקס, יהודי חרד וחבוש כיפה, כיאות לתעשיין השוכן ב"בני-ברק:

"מה יש, בקבוק פטל ב"1.20 ל"י זה כבר לא ש"ז? אנחנו אנשים צנועים. הנה, אני בעצמי עומד ועובד על-יד הפועלים. הסיבה האמיתית למודעה היא שיש בינינו ריב. כבר למעלה משנה, אבל למה זה צריך

תשובה. ירדתי לסופרמרקט שפע זון שב"כירדיונגוף. על המדפים היו כ-30 קופסות אות לקרדה של יעקב קפלן. המקום היה מלוכלך, שלוליות שמן על המדפים. חלק מהקופסאות היו הפוכות. וכאשר הקופסאות מתהפכות, דולף מהן השמן, ואז הסחורה מתקלקלת, כפי שמוזים גם גיבש וגם קפלן.

"לא תפקידנו". נטלתי קופסה והעברתי אותה מיד למעבדתו של המהנדס יוסף ב"רצבי. התוצאות: הלקרדה הייתה בפיקוק בגלל ריקבון.

התקשרתי עם קפלן, שאלתי אותו אם הפסיקו לו את שיווק הלקרדה. הוא הודיע לי שעדיין לא קיבל הודעה על כך. כעבור ארבעה ימים ניפגשתי עמו שוב, ורק אז הראה לי מכתב שקיבל באותו יום מהאגודה הצרכנית, בו מודיעים לו שהפסיקו לקנות אצלו לקרדה וכי הוא מתבקש ל"בוא לקבל את סחורתו בחורה.

תאריך המכתב המקורי היה ה"24 ל"חודש, אך הוא נמחק ובמקומו נכתב מ"חול ה"20. המכתב נשלח לקפלן רק אח"רי שביקרתי מחדש בסופרמרקט.

לקרדה, אם כן, אין קפלן משחק עוד לסופרמרקטים. דגי מטיאס, לעומת זאת, שהוא מוצר גוסף של המפעל שלו, הוא מ"משך לשחק להם.

הייתה לי שאלה אחרונה לסופרמרקטים של האגודה הצרכנית: "מדוע לא התלוננו על המוצר הלקוי בפני שרות המזון?" "אין זה מתפקידנו" השיבה לי מטילדה.

יון מטעם משרד הבריאות, אך מצב התב"רואה אינו משיבוע רצון, והמצב "סעון תיקון יסודי". "מתי הפסקתם לקנות אצל קפלן?" שאלתי את מטילדה. "לפני מספר ימים", הייתה ה"

צרכנית פאולינה וייסמן אחרי שעתים, סחורה רקובה

לדעת זאת עקב שיחתו איתי. פרט נוסף התברר שמר גיבש לא דאג כלל לדאוג שהמיפעלים המשווקים לו מזון יהיו בעלי רישיונות. רישיונות. דבר ראשון הבטיח לדאוג אם יש ליעקב קפלן רישיון. הוא ראה בפעולתו זו דאגה מעל ומעבר לצורך למען הצרכן. "קפלן חייב להחליף כל ארבעה ימים את הסחורה שאינה טובה", האם הוא באמת מחליף? שאלתי. "בדוא" ענה לי מר גיבש. כאשר אמרתי לו שמתוך ה"200 קופסאות לקרדה שהוא משחק מדי שבוע לצרכן מחליף קפלן כ"10 בלבד היה נדמה. האם מחלב שנשפך יכולה להתקלקל הלקרדה? כפי שטוען מר קפלן. "מה פת" אום!" השיב מר גיבש. מחלב שנשפך לקר"דה לא יכולה להתקלקל. זה מגוחך, בגלל המליחות הלקרדה לא יכולה להתקלקל ב"תנאים אלו."

בתגובה על הפרשה הבטיח אשר גיבש, מנהל רשת הסופרמרקטים של האגודה ה"צרכנית, לבדוק אם לקפלן יש רישיון. קצת באיחור, אבל טוב מאוחר מאשר לעולם לא. כן בישרני כי ידאג לכן ש"מטילדה מוסקוביץ, המדריכה למען הצרכן ומטפלת בתלונות הצרכנים, תספד בעניין. בין היתר תשלח את הלקרדה לבידוק במעבדה, וה"ד"ר רפאל סלע, הרופא החטרינו של האגו"דה הצרכנית, יערוך ביקור במפעל.

בתום הבידוק בישרה לי מטילדה ש"תוצאותיה לא השביעו רצון, והוחלט ל"הפסיק את קניית הלקרדה אצל יעקב קפלן. הד"ר סלע הגיע למסקנה שלמפעל יש ריש"